

Vergaderjaar 2021–2022

32 820

Nieuwe visie cultuurbeleid

Nr. 455

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 december 2021

Ruim twee jaar geleden werd bekend dat een beroemd schilderij van Rembrandt van Rijn, *De Vaandeldrager* (1636), te koop zou worden aangeboden. Destijds stelde de Franse regering echter een exportverbod in, voor een periode van 30 maanden. Nu deze periode is verstreken, en de Franse regering heeft aangegeven zelf niet tot aankoop over te gaan, heeft de Nederlandse regering het voornemen samen met De Vereniging Rembrandt en Het Rijksmuseum te Amsterdam, dit schilderij te kopen en het daarmee voor altijd in het Nederlandse publieke domein te brengen.

Het gaat hierbij om een bijzonder schilderij binnen het oeuvre van Rembrandt. Hij was dertig jaar oud toen hij *De Vaandeldrager* schilderde, en was juist voor zichzelf begonnen. Met dit schilderij wilde hij bij uitstek laten zien wat hij als volleerd schilder kon. Tegelijkertijd toonde hij met dit kunstwerk de ambitie om een groepsportret te schilderen voor de stadswachten van Amsterdam. Daarin slaagde hij zes jaar later, toen hij de opdracht verwierf om *De Nachtwacht* te schilderen. Met de aankoop van dit schilderij kan een ontbrekende schakel in het overzicht van het leven van Rembrandt en zijn ontwikkeling als kunstenaar worden toegevoegd aan de Collectie Nederland.

Het onderwerp van zijn schilderij, een vaandeldrager, toont een belangrijk historisch onderdeel van de geboorte van Nederland als onafhankelijke staat. Vaandeldragers hadden een van de belangrijkste en gevaarlijkste taken binnen de schutterijen in de 17de eeuw: op het slagveld begeleidden ze de troepen in glanzende kledij en met het vaandel zwaiend. De burgerwachten hadden een essentiële rol in de Tachtigjarige Oorlog, de opstand tegen het Spaanse gezag die resulteerde in de geboorte van een onafhankelijk Nederland in 1648.

De aankoop van *De Vaandeldrager* zal gerealiseerd worden met publieke en private financiering. De prijs die de verkopende partij voor dit werk vraagt is € 175 miljoen. De Vereniging Rembrandt draagt een belangrijk

bedrag van € 15 miljoen bij, naast de bijdrage van het Rijksmuseum van € 10 miljoen. Hiermee komt de bijdrage die van de Nederlandse Staat nodig is om het schilderij te kunnen verwerven op € 150 miljoen, waarvan € 19 miljoen uit het museaal aankoopfonds.

Gelijktijdig met deze brief ontvangt uw Kamer de Incidentele Suppletoire Begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2022. Daarin worden de mutaties die bij de voorstellen in deze brief horen aan u voorgelegd.

Ik verzoek uw Kamer dit voorstel voor het Kerstreces te behandelen, want er is beperkte tijd om alles rond te krijgen.

Ik hoop dat wanneer dit bijzondere portret in het publieke domein terechtkomt, zoveel mogelijk mensen hiervan kunnen genieten. Samen met het Rijksmuseum Amsterdam zetten we er ons voor in dat het schilderij voor een breed publiek, van jong tot oud, uit binnen- en buitenland, toegankelijk zal zijn. Het streven is om het schilderij een feestelijke tournee te laten maken langs een aantal musea in heel Nederland.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven